

Jenny Kammersgaard, da Folkebladet besøgte hende i 1995. Hun pakkede omhyggeligt sine præmier mv. ned, så de efter hendes død kunne overdrages til Idrætsarkivet Horsens.

ARKIVFOTO

JENNYS SVØMMETURE

■ **Jenny Kammersgaard, som** voksede op i Dagnæs, stod for en af de mest opsigtsvækkende præstationer i dansk idræt, da hun i 1937 som den første nogensinde svømmede over Kattegat. En præstation, som dengang gjorde hendes navn kendt verden over.

■ **Hendes første distancesvømning** fandt sted i 1936 og gik fra Snaptun til Horsens.

■ **I 1938 blev** Jenny Kammersgaard også den første, som svømmede over Østersøen (Gedser-Warnemünde). En præstation hun gentog i 1939, blot den modsatte vej.

■ **Hun blev endvidere** den første dansker og verdens nr. 41 over Den engelske Kanal, som hun krydsede fra Cap Gris Nez i Frankrig til Dover i England i 1950 og 1951.

■ **Ud af mange** andre præstationer kan nævnes, at hun svømmede maraton-distancer (42 km) på Nilen (1953) og Loire-floden (1954), og den 28.-29. august 1943 svømmede hun 75 km på Gudenåen fra Ry til Ans, inden hun blev stoppet på grund af indførelsen af undtagelsestilstand i Danmark.

Frikendt for nazi-sympatier

Idrætsarkivet kaster nyt lys over svømmeren Jenny Kammersgaard

Tekst: Christian Rimestad

cr@hsfo.dk

HORSENS - Klenodier fra en usædvanlig karriere som svømmer - og et nyt blik på en af Danmarks mest omdiskuterede idrætspersonligheder.

Sådan lyder tilbuddet fra Idrætsarkivet i Horsens, som med en ny, fast udstilling hylder langdistance-svømmeren Jenny Kammersgaard.

Hendes præstationer har ingen sat spørgsmålstegn ved. Diskussionen har i stedet gået på hendes holdninger under krigen.

For den nazistiske führer Adolf Hitler var meget begejstret for den horsensianske piges svømmeture over Kattegat og Østersøen i 1937-1939.

I krigens første år var hun desuden på studieophold ved Friedrich-Wilhelms-Universitet i Berlin. Alt sammen førte til, at mange mente, den unge svømmer var for

Jenny Kammersgaard i sine unge dage. De lange svømmeture gjorde hende kendt verden over.

ARKIVFOTO

venlig over for det nazistiske Tyskland.

Over Øresund

Men, fortæller Gunner Lindbæk Knudsen fra Idrætsarkivet, blandt de breve, arkivet nu har overtaget, er et par, dateret 1942 og 1943, fra modstandsmanden Jørgen Winkel. Heri tilbydes Jenny Kammersgaard arbejde på hans tekstilfabrik i København.

Ansættelsen og den omstændighed, at Jenny Kam-

mersgaard senere under krigen flyttede ind hos Jørgen Winkel på Hven, er medvirkende til at kaste nyt lys over hendes virke under Anden Verdenskrig, anfører Gunner Lindbæk Knudsen og fortsætter:

-Forholdet omtales i Tommy Heisz's bog fra januar i år "Bølgebryder - svømmepigen Jenny og det dybe hav". I bogen fortælles, at hun tilsyneladende har haft en rolle som svømmende kurer på Øresund for den danske

Idrætsarkivet har indrettet en hel montre med nogle af de mange præmier mv, som arkivet har overtaget fra Jenny Kammersgaard.

FOTO: IDRÆTSARKIVET

modstandsbevægelse, organiseret af Jørgen Winkel.

Det giver - med Gunner Lindbæk Knudsens ord - "et noget anderledes billede af svømmepigen end det, der tegnedes af efterkrigstidens Danmark".

Foræring til arkivet

At breve og bl.a. en række af Jenny Kammersgaards præ-

mier nu er endt på Idrætsarkivet i Horsens, skyldes et udtrykkeligt ønske fra hende selv.

Hun døde i 1997, men havde inden omhyggeligt pakket de mange effekter ned. Efter nogle år i en kælder blev det hele i februar overdraget til arkivet af Ruth Kammersgaard, Jennys datter.

På Idrætsarkivet, som har lokaler på Industrimuseet på Gasvej, har de frivillige valgt at etablere en permanent udstilling "for at holde liv i historien om den usædvanlige pige fra Dagnæs, der stod for nogle af de mest opsigtsvækkende og vilde præstationer i dansk idræt", som det formuleres.

Med hos Stig Lommer

Ud over de mange præmier og gaver fra de fleste af Jenny Kammersgaards svømninger indgår i samlingen fem ringbind med breve og kontrakter fra 1936-1985.

Her finder man bl.a. en kontrakt, underskrevet af Stig Lommer, vedrørende Jenny Kammersgaards medvirken i revyen "Pas på tyren" på Betty Nansen Teatret i København i efteråret 1938.

"Frøken Kammersgaard" skulle medvirke i to forestil-

linger hver dag og indtil 15 minutter hver gang. Gagen lød på 3000 kr. om måneden. Opgaven lød på at medvirke i et interview, skrevet af Mogens Dam. Interviewer var Stig Lommer selv, og Jenny Kammersgaards frimodighed morede publikum meget.

Hun kunne f.eks. berette, at det var en smal sag at svømme over Østersøen:

- Man sprang bare i på den ene side og kom op på den anden!

Fra ægteparret Fiil

Og når nu snakken er om nazi-sympatier eller ikke, har det været vigtigt for Idrætsarkivet at udstille et brev, Marius Fiil fra Hvidsten Kro i 1937 skrev til Jenny Kammersgaard.

Indholdet er lidt kryptisk, men brevet fortæller, at også Marius Fiil og hans kone, Gudrun, som begge var med i en af krigsårenes første og illegale modtagegrupper, havde stor respekt for Jenny Kammersgaard og hendes præstationer som svømmer.

Idrætsarkivet holder åbent tirsdage kl. 9-15 og søndage kl. 11-14. I juli er der ferielukket.